

JOHANNEKSEN SALAINEN KIRJA – III OSA

Käännös Ismo Dunderberg, Antti Marjanen ja Erja Salmenkivi

Tässä osassa tulkitaan Vanhan testamentin luomiskertomuksia uudella, niiden alkuperäisestä merkityksestä poikkeavalla tavalla. Jaksossa viitataan useaan otteeseen suoraan Mooseksen esittämiin ”tulkintoihin”, torjutaan ne ja esitetään luomiskertomuksissa kuvatuille tapahtumille toinen selitys. Suurin huomio kiinnittyy Aadamin luomiseen, mutta jaksossa esitetään tulkintoja myös paratiisista, Eevan luomisesta, Setin syntymästä ja enkeleistä, jotka ottavat ihmistyttäriä puolisoikseen. Ihmisen luomisen katsotaan tapahtuneen kahdessa vaiheessa. Ensimmäinen Jaldabaothin luomat henkiolennot luovat ei-aineellisen ihmisen, Johon Jaldabaoth antaa äidiltään saamansa jumalallisen voiman – ja samalla menettää sen. Vasta toisessa vaiheessa ihmisen jumalallista voimaa kadehtivat henkiolennot luovat ruumiillisen ihmisen.

17. Hallitsijat luovat ihmisen

Ääni kuului taivaasta, ylhäällä olevien ikuisten olentojen luota: ”On olemassa Ihminen ja Ihmisen poika.” Kun ensimmäinen hallitsija, Jaldabaoth, kuuli sen, hän kuvitteli, että tämä oli hänen äitinsä ääni. Hän ei tiennyt, mistä se tuli. Mutta heitä opettivat pyhä Äiti-Isä ja kokonaan täydellinen Kaitseminen, kuva Näkymättömästä, joka on kaikkeuden Isä. Äiti-Isästä, ensimmäisestä Ihmisestä, kaikkeus on syntyisin, sillä hän näyttäytyi inhimillisessä muodossa.

Silloin ensimmäisen hallitsijan koko valtakunta järkkyy ja syvyyden perustukset horjuivat. Se, mikä on alhaalla, valaistui materian yläpuolella olevista vesistä, kun ensimmäisen Ihmisen kuva ilmestyi ja paljastui. Kaikki vallat ja ensimmäinen hallitsija katsoivat ja näkivät, että kaikki alhaalla oleva oli valaistui. Koska oli valoisaa, he näkivät vedessä heijastuksen kuvasta. Jaldabaoth sanoi luonaan oleville valloille: ”Tulkaa, tehkäämme ihminen Jumalan kuvaksi ja meidän kaltaiseksemme, jotta hänen kuvansa olisi valonamme.”

Vallat loivat voimilla, joita heillä kullakin oli, niiden piirteiden mukaan, jotka heille oli annettu. Kukin valta antoi yhden ominaisuuden sen kuvan heijastuksen perusteella, jonka oli nähnyt vain luonnollisin silmin havaittavassa muodossa.

Jaldabaoth loi ensimmäisen, täydellisen ihmisen kaltaisen olennon, ja he sanoivat: ”Kutsukaamme häntä Adamiksi, jotta saisimme hänen nimestään valon voiman.” Sitten voimat ryhtyivät toimeen. Ensimmäinen, Hyvyys, loi luusielun; toinen, Kaitseminen, loi jännesielun; kolmas, Jumaluus, loi lihasielun; neljäs, Herruus, loi luuydinsielun; viides, Kuninkuus, loi verisielun; kuudes, Kateus, loi ihosielun, ja seitsemäs, Ymmärrys, loi hiussielun.

18. Enkelit luovat ruumiinjäsenet

Enkelien joukko asettui Aadamin eteen. He saivat valloilta sielun seitsemän perusosaa, jotta he yhdistäisivät ruumiinjäsenet sekä muut osat liittäen ne oikealla tavalla toisiinsa. Ensimmäinen, Rafao, loi aluksi pääläen. Abron loi pään, Meningesstroeth aivot, Asterekhmen oikean silmän, Thaspomokham vasemman silmän, Ieronimos oikean korvan, Bissum vasemman korvan, Akioreimnenän, Banen-Efrum huulet, Amen hampaat, Ibikan poskihampaat, Basiliademe kitarisat, Akhkha kitakielekkeen, Adaban niskan, Kha'aman selkärangan, Dearkho kaulan, Tebar oikean olkapään, N[...] vasemman olkapään, Mniarkhon oikean kyynärpään, [...] vasemman kyynärpään, Abitrion oikean kämmenen, Euanthen vasemman kämmenen, Krys oikean käden, Belyai vasemman käden, Treneu oikean käden sormet, Balbel vasemman käden sormet, Krime käsien kynnet, Astrops oikean rinnan, Barrof vasemman rinnan, Baum oikean kainalokuopan, Ararim vasemman kainalokuopan, Arekh rintaontelon, Fthae navan, Senafim vatsaontelon, Arakhethopi oikean kyljen, Zabedo vasemman kyljen, Barias oikean lanteen, Fnuth vasemman lanteen, Abenlenarkhei luuytimen, Khnumeninorin luut, Gesole vatsalaukun, Agromauma sydämen, Bano keuhkot, Sostrapal maksan, Anesimalar

pernan, Thopithro suolet, Biblo munuaiset, Roeror jänteet, Tafreo selän, Ipuspoboba laskimot, Bineborin valtimot, Latoimenpsefei-Noune henget, jotka ovat kaikissa ruumiinjäsenissä. Entholleia loi kaiken lihan, Beduk oikean [...], Arabei vasemman [...], Eilo kivekset, Sorma sukuelimet, Gormakaiokhlabar oikean reiden, Nebriith vasemman reiden, Pserem oikean jalan lihakset, Asaklas vasemman jalan lihakset, Ormaoth oikean polven, Emenyn vasemman polven, Knyks oikean sääriluun, Typelo vasemman sääriluun, Akhiel oikean nilkan, Fneme vasemman nilkan, Fiuthrom oikean jalan, Boabel sen varpaat, Trakhun vasemman jalan, Fikna sen varpaat, Miamai jalkojen kynnet, Labernium [...].

19. Ruumiinjäsenten ja ominaisuuksien hallitsijat

Kaikkia ruumiinjäseniä asetettiin hallitsemaan nämä seitsemän: Athoth, Harmas, Kalila, Jabel, Sabaoth, Kain ja Abel. Nämä voimat vaikuttavat jäsenissä kukin osaltaan: päässä Diolimodraza, kaulassa lammeaks, oikeassa olkapäässä Jakuib, vasemmassa olkapäässä Uerton, oikeassa kädessä Udidi, vasemmassa Arbao, oikean käden sormissa Lampno, vasemman käden sormissa Le'ekafar, oikeassa rinnassa Barbar, vasemmassa rinnassa Imae, rintakehässä Pisandraptes, oikeassa kainalokuopassa Koade, vasemmassa kainalokuopassa Odeor, oikeassa kyljessä Afiksiks, vasemmassa kyljessä Synongkhuta, rintaontelossa Aruf, vatsassa Sabalo, oikeassa reidessä Kharkharb, vasemmassa reidessä Khthaon, kaikissa sukuelimissä Bathinoth, oikeassa polvessa Khuks, vasemmassa polvessa Kharkha, oikeassa sääressä Aroer, vasemmassa sääressä Toekhtha, oikeassa nilkassa Aol, vasemmassa nilkassa Kharaner, oikeassa jalassa Bastan ja sen varpaissa Arkhentekhtha, vasemmassa jalassa Marefnunth ja sen varpaissa Abrana. Näiden kaikkien hallitsijoiksi tuli seitsemän, 7: Mikhael, Uriel, Asmenedas, Safasatoel, A'armuriam, Rikhram ja Amiorps.

Aisteista ovat vastuussa Arkhendekta, havaintokyvystä on vastuussa Deitharbathas, mielikuvituksesta Umma'a, jäsenten kokoonpanosta A'akhiaram, ja kiihottavista yllykkeistä Riaramnakho.

Ruumiissa vaikuttavien henkiolentojen alkulähteeksi on määrätty nämä neljä: kuumuus, kylmyys, kosteus ja kuivuus. Näiden kaikkien äiti on materia. Kuumuutta hallitsee Floxofa, kylmyyttä Oro'orrothos, kuivuutta Erimakho ja kosteutta Athyro. Näiden keskellä on niiden äiti, Onorthokhrasai. Hänen toimintaansa ei ole rajoitettu, vaan hän on sekoittunut kaikkiin näihin. Tätä materia todella on, sillä siitä henkiolennot saavat ravintonsa.

20. Henkiolentojen johtajat

Nämä neljä ovat henkiolentojen päämiehet: Efememfi, joka edustaa nautintoa, Joko, joka edustaa halua, Nenentofni, joka edustaa surua, sekä Blaomen, joka edustaa pelkoa. Näiden kaikkien äiti on Esthensisukhepiptoe. Näistä neljästä ovat lähtöisin haitalliset tunteet. Surusta ovat peräisin pahansuopuus, kateus, tuska, ahdistus, kipu, katumattomuus, huolet, valitus ja muut vastaavat. Mielihyvästä saavat alkunsa kaikenlainen pahuus, tyhjä ylpeys ja muut näiden kaltaiset. Halusta ovat peräisin viha, raivo, katkeruus, katkera himo ja muut näiden kaltaiset. Pelosta ovat alkuisin kauhu, mielistelynhalu, ahdistuneisuus ja häpeä.

Nämä kaikki ovat hyödyllisten ja pajojen asioiden kaltaisia. Se ajatus, joka ohjaa heidän käsitystään totuudesta, on Anaro, materiaalisen sielun pää, sillä hän ja Esthesiszukhepiptoe kuuluvat yhteen. Tämä on enkeleiden lukumäärä: yhteensä niitä on 365. Ne kaikki työskentelivät, kunnes saivat sielullisen ja aineellisen ruumiin valmiiksi kohta kohdalta.

21. Ihmiseen puhalletaan henki

Kaikki enkelit ja henkiolennot jatkoivat työtään, kunnes saivat sielullisen ruumiin kootuksi. He eivät kuitenkaan saaneet luomustaan toimimaan eivätkä edes hievahtamaan pitkään aikaan.

Kun äiti halusi ottaa takaisin voiman, jonka oli antanut ensimmäiselle hallitsijalle, hän rukoili kaikkeuden Äiti-Isää, joka on suuri armossa. Tämä lähetti viisi valoa pyhän suunnitelman mukaisesti ensimmäisen hallitsijan enkeleiden kaltaisina. Viedäkseen äidin voiman Jaldabaothilta nämä neuvoivat tätä: ”Puhalla henkeäsi luomuksen kasvoin, niin sen ruumis herää eloon.” Jaldabaoth puhalsi sen ylle henkensä, äitinsä voiman, ymmärtämättä mitä teki, sillä hän oli tietämättömyyden vallassa.

Niin äidin voima siirtyi Jaldabaothista sielulliseen ruumiiseen. Tämä oli tehty sen kaltaiseksi, joka on ollut alusta asti. Ruumis alkoi liikkua, voimistui ja täytyi valolla.

22. Voimat kadehtivat ihmistä

Muut voimat tulivat välittömästi kateellisiksi, sillä he olivat yhdessä tehneet ihmisen ja antaneet voimansa hänelle. Hänestä tuli viisaampi kuin ne, jotka olivat hänet luoneet, ja jopa viisaampi kuin ensimmäinen hallitsija. Kun hallitsijat havaitsivat, että ihminen oli täynnä valoa, ymmärtäväisempi kuin he ja vailla pahuutta, he ottivat hänet ja heittivät materian alimpiin osiin.

Autuus Äiti-Isä, hyvä ja armollinen, armahti sitä äidin voimaa, jonka ensimmäinen hallitsija oli antanut pois. Koska hallitsijat olivat saamaisillaan vallan sielullisesta, aistein havaittavista ruumiista, Äiti-Isä lähetti hyvän ja ylenpalttisen armollisen Henkensä välityksellä Aadamille auttajan, kirkkaan Älyn, joka on Äiti-Isästä peräisin. Häntä kutsuttiin Elämäksi. Hän auttoi koko luomusta ja näki vaivaa sen kanssa ohjaten sen täyteyteen, joka sille kuului. Hän opetti ihmiselle, miten tämä oli tullut alas siemenenä. Hän opetti ihmiselle, että ylös johtaa sama tie, jota tämä oli tullut alas. Kirkas Äly oli kätkeytyneenä Aadamiin, jotta hallitsijat eivät tietäisi hänestä. Älyn tarkoituksena oli korjata äidin aiheuttama vajavaisuus.

23. Hallitsijat tekevät ihmisestä kuolevaisen

Ihmisessä oleva valon heijastus paljasti hänen olemuksensa. Hänen ajatuksensa suuntautuivat niiden yläpuolelle, jotka olivat luoneet hänet. Kun he kohottivat katseensa, he näkivät, että hänen ajattelunsa oli erinomaista. He laativat suunnitelman kaikkien hallitsijoiden ja enkelien kanssa. He ottivat tulta, maata ja vettä ja sekoittivat ne keskenään tulisen tuulen kanssa. He pakottivat ne yhteen ja aiheuttivat suuren sekaannuksen. He veivät ihmisen kuoleman varjoon luodakseen hänet uudelleen maasta, vedestä, tulesta, materiasta eli pimeyden tietämättömyydestä peräisin olevasta hengestä, halusta ja omasta vääristyneestä hengestä. Tällä tavoin uudelleen luotu ruumis on luola, jonka ryövärit pukivat ihmisen ylle unohduksen kahleeksi.

Näin syntyi kuolevainen ihminen. Tämä on ensimmäinen, joka tuli alas ja joutui erilleen. Hänessä ollut kirkas Äly kuitenkin herätti hänen ajatuksensa.

24. Aadam viedään paratiisiin

Hallitsijat asettivat Aadamin paratiisiin. He sanoivat: ”Syö kaikessa rauhassa.”

Kuitenkin heidän tarjoamansa nautinto on katkeraa ja heidän hyvytensä vilpillistä. Heidän nautintonsa on petosta, heidän puunsa jumalattomia, heidän hedelmänsä on tappavan myrkyllinen ja heidän lupauksensa aiheuttaa kuoleman. Keskelle paratiisia he ovat asettaneet elämänpuunsa. Minä opetan teille heidän elämänsä salaisuuden eli heidän tekemänsä suunnitelman ja sen, millainen heidän henkensä todella on. Tämä on vastahakoinen henki, joka on heistä lähtöisin ja joka haluaa johtaa Aadamin harhaan, ettei hän ajattelisi hänelle kuuluvaa täyteyttä. Tällainen tuo puu on. Tuon puun juuri on katkera, sen oksat tappavat, sen varjo huokuu vihaa, sen lehdistä piilee petos, ja sen kukinto tihkuu pahuuden öljyä. Sen hedelmä on kuolema, halu on sen siemen, ja pimeydessä se puhkeaa kukkaan. Tuonela on niiden asuinpaikka, jotka siitä maistavat, ja pimeys on heidän leposijansa.

Se, mitä kutsutaan hyvän ja pahan tiedon puuksi, on kirkas Äly. Hallitsijat jäivät sen puun eteen, ettei Aadam katsoisi täyteyteensä eikä ymmärtäisi alastomuutensa synnyttämää häpeää. Kuitenkin minä sain ihmiset syömään siitä.

25. Aadam vaivutetaan uneen

Minä kysyin Vapahtajalta: "Herra, eikö käärme opettanut Aadamia syömään?" Vapahtaja vastasi hymyillen: "Kyllä, mutta käärme opetti ihmisiä syömään pahuudesta, joka seuraa halun kylvämisestä ja saa aikaan tuhoa, jotta Aadamista olisi hyötyä hallitsijoiden päämiehelle. Ensimmäinen hallitsija ymmärsi kuitenkin, ettei Aadam tottelisi häntä. Aadamissa oli näet Älyn valo, joka teki hänet ensimmäistä hallitsijaa viisaammaksi. Ensimmäinen hallitsija halusi tuoda esiin voiman, jonka hän itse oli antanut Aadamille, ja hän vaivutti Aadamin uneen."

Minä kysyin Vapahtajalta: "Mitä tarkoittaa 'uni'?" Hän vastasi: "Olet kuullut, että Mooses kirjoitti ensimmäisessä kirjassaan: 'Jumala vaivutti Aadamin luonnolliseen uneen.' Näin ei ole, vaan Aadamin käsityskyky tainnutettiin. Hän näet sanoi profeetan välityksellä: 'Minä paadutan heidän sydämensä, jotta he eivät ymmärtäisi eivätkä näkisi.' Silloin ensimmäinen hallitsija halusi ottaa Aadamiin piiloutuneen kirkkaan Älyn hänen kyljestään. Kirkas Äly on kuitenkin saavuttamaton. Vaikka pimeys tavoitteli sitä, se ei saanut sitä valtaansa."

26. Jaldabaoth luo naisen

Ensimmäinen hallitsija otti osan Aadamissa olleesta voimasta. Sitten hän teki toisen, naisen muotoisen luomuksen, joka oli hänelle ilmestyneen Älyn kaltainen, ja pani naishahmoon sen osan, jonka hän oli ihmisen voimasta ottanut. Aadamista ei siis otettu 'hänen kylkiluutaan' kuten Mooses väitti.

Kun Aadam näki vierellään naisen, juuri silloin kirkas Äly tuli esiin poistettuaan Aadamin mieltä varjostaneen verhon. Aadam selvisi pimeyden aiheuttamasta juopumuksesta, tunnisti kaltaisensa ja sanoi: "Tämä on luu minun luistani ja liha minun lihastani. Siksi mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi." Sillä ihmiselle lähetetään hänen puolionsa ja hän jättää isänsä ja äitinsä. < ...>

Sisaremme Viisauus tuli alas viattomana korjatakseen vajavuutensa. Siksi taivasta hallitseva Kaitselmus kutsui häntä 'elämäksi' eli 'elävien äidiksi'. Hän sai Aadamin ja hänen puolionsa maistamaan täydellistä tietoa.

"Minä ilmestyin kotkan hahmossa tiedon puun ylle. Tämä puu on Äly, joka on peräisin turmeltumattoman kirkkaasta Kaitselmuksesta. Halusin opettaa heitä ja herättää heidät syvästä unestaan, sillä nämä kaksi olivat langenneet, mutta nyt he huomasivat olevansa alasti. Äly ilmestyi heille valona ja herätti heidän kykynsä ajatella."

27. Jaldabaoth raiskaa Eevan

Kun Jaldabaoth huomasi, että ihmiset etäännyivät hänestä, hän kirosi luomansa maan. Hän löysi naisen, kun tämä oli valmistautumassa miestään varten. Jaldabaoth oli naisen herra, mutta ei tuntenut salaisuutta, joka oli saanut alkunsa pyhästä suunnitelmasta. Ihmiset taas eivät uskaltaneet moittia häntä. Jaldabaoth paljasti tietämättömyytensä enkeleilleen. Hän karkotti Aadamin ja Eevan paratiisista ja puki heidät synkkään pimeyteen.

Ensimmäinen hallitsija näki Aadamin vierellä olleen neitsyen ja sen, että tässä oli elävä, kirkas Äly. Jaldabaoth oli kuitenkin täysin ymmärtämätön. Kun kaikkeuden kaitselmus havaitsi tämän, hän lähetti avustajiaan sieppaamaan elämän Eevasta.

Ensimmäinen hallitsija raiskasi Eevan, ja tämä synnytti hänelle kaksi lasta, ensimmäisen ja toisen, Eloimin ja Javen (*nimet muistuttavat heprealaisessa Vanhassa testamentissa Jumalasta käytettyjä nimiä Elohim ja Jahve*). Eloimilla oli karhun ja Javella kissan kasvot. Toinen heistä oli oikeudenmukainen, toinen väärämielinen. Javen ensimmäinen hallitsija asetti hallitsemaan tulta ja tuulta, Eloimista hän teki veden ja maan hallitsijan. Näille kahdelle hän antoi kavaluuttaan myös nimet Kain ja Abel.

Tähän päivään asti sukupuoliyhteys on jatkunut ensimmäisen hallitsijan tähden. Hän kylvi halun siemenen Aadamiin ja hänen puolisoonsa. Hän sai aikaan sen, että ruumiiden kopiot saavat alkunsa yhdynnästä. Hän antoi heille vääristyneen hengen. Ensimmäinen hallitsija asetti Eloimin ja Javen valtojen herroiksi, niin että ne hallitsevat luolaa.

28. Setin syntymä

Aadam yhtyi siihen, joka oli hänen oman alkutietonsa kaltainen, ja hänelle syntyi Ihmisen pojan kaltainen lapsi. Aadam antoi hänelle nimen Set ikuisten olentojen jälkeläisen mukaan. Samoin Äitikin lähetti alas henkensä naisen hahmossa, joka muistutti häntä, ja kopiona itsestään, hänestä, joka on täydydessä. Hän valmistaa asuinsijan alas tuleville ikuisille olennoille.

Ensimmäinen hallitsija juotti heille unohduksen vettä, jotta he eivät tietäisi, mistä ovat tulleet. Näin Setin jälkeläiset joutuivat joksikin aikaa palvelijoiksi, mutta kun Henki laskeutuu pyhien ikuisten olentojen luota, se palauttaa heidät heidän entiseen asemaansa ja parantaa heidän vajavuutensa. Silloin koko täydydestä tulee pyhä ja täydellinen.